

ДОВІДКА
про результати перевірки
Херсонської філії Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

Згідно з планом роботи Вченої ради НУК на 2021-2022 навчальний рік проведено перевірку та виконано аналіз діяльності Херсонської філії НУК щодо забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти та розвитку наукової діяльності філії комісією, призначеною розпорядженням ректора від 04.10.2021 року № 62 у складі:

- Слободян Сергій Олегович – проректор з науково-педагогічної роботи, канд. техн. наук, професор НУК;
- Парсяк Володимир Никифорович – декан факультету економіки моря, д-р екон. наук, професор;
- Зубарєв Анатолій Анатолійович – начальник відділу кадрів.

За результатами перевірки комісія зробила наступні висновки.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

1.1. Установчими документами щодо створення та функціонування Херсонської філії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова НУК є такі:

1.1.1. Наказ Міністра суднобудівної промисловості СРСР і Міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР від 30.06./06.07. 1967 р. № 200/437, згідно з яким був заснований вечірній філіал Миколаївського кораблебудівного інституту при Херсонському суднобудівному заводі.

1.1.2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 1994 року № 592 про надання Миколаївському кораблебудівному інституту статусу Українського державного морського технічного університету (УДМТУ), у зв'язку з чим філіал у складі університету отримав назву Херсонський філіал Українського державного морського технічного університету.

1.1.3. Рішення МАК від 26.01.1995 (протокол № 16) щодо акредитації університету за IV рівнем з повною автономією (наказ Міносвіти України від 29.03.1995 р. №77).

1.1.4. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 грудня 1998 року № 1947 про присвоєння університету ім'я адмірала Макарова.

1.1.5. Указ Президента України від 25 березня 2004 р. №366/2004 про надання УДМТУ імені адмірала Макарова статусу національного з найменуванням Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Херсонський філіал Українського державного морського технічного університету при цьому був перейменований у Херсонську філію Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (ХФ НУК).

1.1.6. Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) молодшого спеціаліста, бакалавра, магістра та ліцензованого обсягу у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. Ліцензія: Серія АЕ № 527861, дата видачі 06.01.2015 р.

1.2. Херсонська філія була створена у 1967 р. як вечірній вищий навчальний заклад суднобудівного профілю. Але з 1988 р. філія почала підготовку студентів і за денною формою. Студенти перші два роки навчалися у м. Херсоні, а потім переводилися для продовження навчання в базовий ЗВО до м. Миколаїва. У 1996 р. було прийнято рішення залишати студентів філії у м. Херсоні до закінчення повного терміну навчання. Це потребувало збільшення чисельності науково-педагогічних працівників базового університету, що брали участь у забезпеченні освітнього процесу.

1.3. Основними структурними підрозділами Херсонської філії є два факультети, які об'єднують по чотири кафедри та декілька наукових лабораторій, та бібліотека.

До складу суднобудівного факультету входять:

- кафедра суднобудування та ремонту суден;
- кафедра зварювання;
- кафедра інформаційних технологій та фізико-математичних дисциплін;
- кафедра судового машинобудування та енергетики;
- навчально-дослідницька лабораторія зварювання та споріднених технологій.

Енерготехнічний факультет об'єднує:

- кафедру теплотехніки;
- кафедру автоматики та електроустаткування;
- кафедру економіки;
- кафедру суспільних наук;
- дослідницьку лабораторію інтелектуального керування в електромеханіці;
- навчально-наукову лабораторію електроприводів загальнопромислових механізмів;
- навчально-наукову лабораторію автоматизованого керування енерготехнічними та технологічними процесами й установками на судах;
- наукову лабораторію економічних проблем вищої школи.

Крім того, у філії працюють:

- навчально-наукова лабораторія інноваційних технологій в суднобудуванні та судноремонті, яка створена при Кораблебудівному навчально-науковому інституті Національного університету кораблебудування;
- спеціалізована лабораторія енергозберігаючих та енергоефективних технологій при Центрі прикладних проблем енергетики Національного університету кораблебудування.

Усі кафедри, за винятком кафедри суспільних наук, є випускаючими.

Здобувачі вищої освіти, що навчаються за денною формою, практично рівномірно розподілені між факультетами.

Станом на 01.10.2021 року суднобудівний факультет забезпечує підготовку 400 студентів денної форми навчання, енерготехнічний – 370.

До допоміжних, обслуговуючих та інших структурних підрозділів філії відносяться: деканати факультетів, відділ по роботі з персоналом та студентами, навчально-організаційний відділ, обчислювальний центр, господарський відділ. За іншими напрямками діяльності філія обслуговується функціональними підрозділами базового університету.

1.4. Діяльність філії регламентується системою взаємопов'язаних планів, до них відносяться: «План роботи Херсонської філії НУК», який є узагальнюючим, комплексним документом, що включає усі основні заходи з організації прийому студентів, навчальної, методичної, науково-дослідної, виховної та адміністративно-господарської роботи; «План роботи вченої ради Херсонської філії НУК»; «План роботи методичної ради Херсонської філії НУК»; «План роботи наукової ради Херсонської філії НУК»; «План роботи відбіркової комісії Херсонської філії НУК»; «План заходів із забезпечення прийому студентів до Херсонської філії НУК»; «План заходів з формування, адаптації та збереження контингенту здобувачів вищої освіти Херсонської філії»; «План роботи науково-методичного семінару Херсонської філії НУК»; «План роботи ради молодих науковців Херсонської філії»; плани роботи вчених рад факультетів; плани роботи наукових лабораторій філії; плани роботи кафедр філії; індивідуальні плани науково-педагогічних працівників.

1.5. У філії впроваджена система управління трудомісткістю навчальної роботи, яка базується на уніфікації навчальних планів освітньо-професійних програм і навчальних програм дисциплін. Це дає змогу створювати спільні лекційні потоки і зведені навчальні групи для проведення занять одночасно зі студентами різних напрямів підготовки та спеціальностей, що дозволяє скоротити обсяг навчального навантаження філії на 15-20% без зменшення якості навчання. Автоматизована система дозволяє оптимально розподіляти навчальне навантаження між викладачами, формувати необхідну документацію для роботи деканатів, кафедр та індивідуальних робочих планів викладачів, отримувати усю необхідну інформацію пов'язану з навчальними планами та контингентом студентів тощо.

2. НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНА БАЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ХЕРСОНСЬКІЙ ФІЛІЇ НУК

Управління якістю підготовки фахівців у Херсонській філії НУК спирається на документацію «Системи управління якістю у ДВНЗ «Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова»». Крім того, використовуються: «Тимчасове положення про організацію навчального процесу у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова»; «Тимчасове Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова»; «Засоби діагностики якості вищої освіти», «Положення про проведення атестації студентів, семестрового контролю та критерії оцінювання знань студентів», «Положення про моніторинг якості освіти у Херсонській філії НУК», яке затверджено ректором НУК, «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова», «Положення про організацію самостійної роботи студентів у

Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова» та інші нормативні документи базового ЗВО.

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ХЕРСОНСЬКІЙ ФІЛІЇ НУК

3.1. У цей час підготовка фахівців у філії здійснюється за двома рівнями вищої освіти, зокрема:

– на першому (бакалаврському) рівні – за 9-ма спеціальностями та 16-ю освітньо-професійними програмами;

– на другому (магістерському) рівні – за 10-ма спеціальностями та 20-ма освітньо-професійними програмами.

Протягом останніх п'яти років були отримані ліцензії за трьома новими для філії спеціальностями, у тому числі: 144 Теплоенергетика (бакалаврський та магістерський рівні); 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології (бакалаврський та магістерський рівні); 073 Менеджмент (магістерський рівень).

У 2017 році вперше у філії розпочалася підготовка здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем за усіма спеціальностями.

За спеціальністю 135 «Суднобудування» було розширене провадження освітньої діяльності для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Суднові енергетичні установки та устаткування») з 50 до 170 осіб. За спеціальністю 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка за другим (магістерським) рівнем ліцензія збільшена з 90 до 180 осіб.

3.2. В період з 2017 по 2021 роки контингент студентів філії утримувався в межах 1036-1139 осіб. В умовах скорочення випускників шкіл і все більшого від'їзду молоді з м. Херсона до інших міст та за кордон, такі показники можна вважати позитивними.

Інформація щодо контингенту студентів філії, у тому числі накази щодо зарахування та відрахування, присвоєння кваліфікації тощо, своєчасно вводяться до Єдиної державної бази освіти.

Істотно ускладнює прийом студентів обмеження, встановлені для прийому студентів до відокремлених структурних підрозділів у 2019 році. Внаслідок цього філія для навчання на місцях державного замовлення здійснює прийом студентів тільки за 3-ма з 9-ти спеціальностей, що призвело до зменшення контингенту здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем майже на 15 %. Це падіння було компенсоване за рахунок прийому студентів для здобуття ступеня магістра. Незважаючи на те, що з 2019 року місця державного замовлення за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відокремленим структурним підрозділам не надаються, філія успішно здійснює прийом студентів для навчання за магістерськими освітньо-професійними програмами. Питома вага здобувачів ступеня магістра становить 45,1 %.

3.3. Якість підготовки фахівців знаходиться під постійним контролем вченої та методичної рад філії, деканатів та кафедр. Заходи щодо якості підготовки фахівців у Херсонській філії НУК спираються на інформацію про поточний стан справ з підготовки фахівців, що формується відповідно до «Положення про моніторинг якості освіти у Херсонській філії НУК».

3.4. Результати екзаменаційних сесій, державних екзаменів, захисту дипломних проектів і робіт, а також атестації студентів регулярно розглядаються на засіданнях вченої ради філії, на загальних зборах працівників філії, а також на радах факультетів і засіданнях кафедр. Результати перевірки виконання прийнятих рішень аналізуються й обговорюються на засіданнях керівного складу філії, засіданнях кафедр.

Випускаючими кафедрами здійснюється поточний контроль за ходом виконання дипломних проектів і дипломних робіт, у тому числі за замовленнями підприємств м. Херсона та Херсонської області згідно з укладеними договорами про співпрацю.

Стан поточної успішності та відвідування занять студентами контролюються кураторами та деканатами філії. Склад кураторів академічних груп щорічно затверджується розпорядженням по філії до початку навчального року. Куратори перевіряють журнали відвідування занять студентами, в яких підсумовуються пропуски за тиждень, після чого журнали перевіряють декани факультетів.

Результати сесій та атестацій студентів обговорюються також на засіданнях органів студентського самоврядування, на які запрошуються невстигаючі студенти. Голова студентського парламенту звітує на вченій раді філії про результати таких засідань, а потім доповідає студентському парламенту про рішення та рекомендації вченої ради філії стосовно переліку питань для обговорення поліпшення діяльності органів студентського самоврядування з питань якості освіти.

3.5. Велика увага приділяється практичній підготовці студентів. За станом на вересень 2021 року діють договори з 64-ма підприємствами, організаціями та установами, укладені на 10-12, 4-5 і 3 роки.

3.6. У філії діють оновлені освітньо-професійні програми підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти. Науково-педагогічними працівниками філії були підготовлені нові робочі програми навчальних дисциплін, програми практик, навчально-методичні комплекси, конспекти лекцій, методичні рекомендації та вказівки до практичних занять, самостійної й індивідуальної роботи тощо.

3.7. Протягом декількох останніх років у філії здійснюється постійний моніторинг методичного забезпечення освітнього процесу. У минулому році перевіркою охоплені усі кафедри. При укладанні контрактів з науково-педагогічними працівниками також перевірялося навчально-методичне забезпечення дисциплін, які ними викладаються. Збільшилася кількість та обсяг підготовлених і виданих навчальних посібників і методичних вказівок для проведення різних видів занять, курсового та дипломного проектування, самостійної й індивідуальної роботи студентів і т. д.

4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХЕРСОНСЬКІЙ ФІЛІЇ НУК

4.1. У забезпеченні освітнього процесу у 2021 році беруть участь 103 науково-педагогічні працівники, серед яких 57 є штатними викладачами Херсонської філії. Крім того, до освітнього процесу залучено 30 викладачів НУК, 12 працівників філії на умовах внутрішнього сумісництва та 9 зовнішніх сумісників. Усі вони оформлені

на частку ставки. Зокрема, науково-педагогічні працівники НУК – в середньому на 0,34 ставки.

З 57 штатних науково-педагогічних працівників філії 16 докторів наук та (або) професорів, 30 кандидатів наук та (або) доцентів, 11 викладачів без наукового ступеня та вченого звання, що становить відповідно 28,1 %, 52,6 % та 19,3 % від загальної чисельності штатних науково-педагогічних працівників філії.

4.2. За останні п'ять років було захищено 12 дисертації, у тому числі 4 – на здобуття наукового ступеня доктора наук і 8 – на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Станом на 01.10.2021 року 2 науково-педагогічних працівника Херсонської філії працюють над здобуттям наукового ступеня доктора наук, 3 – доктора філософії.

4.3. Середній вік науково-педагогічних працівників філії становить 55,5 років, у тому числі докторів наук та (або) професорів – 63,0 років, кандидатів наук та (або) доцентів – 55,6 роки, викладачів без наукового ступеня та вченого звання – 44,3 роки.

4.4. Кількісний та якісний склад науково-педагогічних працівників філії, підсилений викладачами НУК, є цілком достатнім для забезпечення належної якості підготовки фахівців.

5. СТАН І РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ХЕРСОНСЬКІЙ ФІЛІЇ НУК

5.1. Основні напрямки наукових досліджень, які виконувалися у Херсонській філії протягом 2017-2021 років, в цілому відповідали пріоритетним тематичним напрямкам наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року, які були затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 р. № 942 «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року».

5.2. Науково-дослідна робота в Херсонській філії має системний комплексний характер і здійснюється згідно з календарними планами проведення наукових досліджень і розробок, планами роботи наукових лабораторій Херсонської філії та індивідуальними планами науково-педагогічних працівників, в яких передбачені конкретні етапи робіт, завдання і заходи. Наукова проблематика семи наукових лабораторій філії відповідає пріоритетним тематичним напрямкам наукових досліджень і науково-технічних розробок. Частина науково-педагогічних працівників філії беруть участь в НДР, які виконуються у базовому університеті.

5.3. Основним науковим продуктом науково-педагогічних працівників філії є наукові публікації. У 2017-2021 роках їх загальна кількість становить 1084 од., у тому числі 24 монографії. З 334-х статей 69 опубліковано у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science, з яких припадають:

- на Scopus – 42 публікації;
- на Web of Science – 27 публікацій.

Індекс цитування наукових праць науково-педагогічних працівників Херсонської філії у виданнях, що входять до наукометричних баз, за останній 5-річний період становить 2891, з них у виданнях та журналах, які включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science – 573.

5.4. Протягом 2017-2021 років викладачами філії отримано 26 патентів і 60 свідоцтв про реєстрацію авторського права на науковий твір. Кількість впроваджених наукових розробок становить: - в діяльність підприємств, організацій та установ – 13, у освітній процес – 24.

5.5. За останнє 5-тиріччя науково-педагогічні працівники філії взяли участь у 140 конференціях, у тому числі міжнародних – 97-ми, всеукраїнських – 32-х.

5.6. Істотне значення для підвищення якості сучасних фахівців має науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти. Її різними формами у 2021 році охоплено 580 студентів філії. У філії працює 9-ть студентських наукових гуртків технічного, економічного і правознавчого профілю.

5.7. Одним з основних видів наукової діяльності студентів є їх підготовка й участь у конференціях. Щорічно у Херсонській філії проводяться 7 студентських конференцій за різною тематикою. В 2021 році у конференціях різних рівнів взяли участь 196 студентів. За участю здобувачів вищої освіти опубліковано 16 статей і 86 тез доповідей.

5.8. Розповсюдженим серед студентів Херсонської філії видом наукової діяльності є їх підготовка й участь у Всеукраїнських та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт і проєктів. На Всеукраїнські конкурси студентських наукових робіт кожного року направляються кращі роботи студентів філії. Починаючи з 2017 року студенти філії беруть участь у міжнародних конкурсах.

Протягом 2017-2021 років здобувачі вищої освіти взяли участь у 41 всеукраїнському конкурсі (за 27 спеціальностями) та 15 міжнародних конкурсах (за 5 спеціальностями). За їх результатами студентами філії здобуто 83 призових місць.

5.9. В загальній кількості призових місць Національного університету кораблебудування, частка призових місць, здобутих студентами Херсонської філії на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2020-2021 році становить 61,3 %.

5.10. Херсонська філія НУК є одним із лідерів за кількістю здобутих у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт призових місць серед ЗВО м. Херсона. У 2020-2021 навчальному році за загальною кількістю призових місць (19) філія разом з Херсонським державним університетом поділяє перше місце. Але у останнього 5 перших місць, а у філії тільки 1. Тому слід вважати, що в цілому за результатами конкурсів філія посідає друге місце, пропустивши вперед потужний регіональний університет.

6. ВИСНОВКИ РОБОТИ ПІДКОМІСІЇ

На підставі аналізу стану забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти та розвитку наукової роботи у Херсонській філії НУК визнати її діяльність такою, що відповідає вимогам до підготовки сучасних фахівців. Комісія констатує факт відсутності суттєвих зауважень до адміністрації Херсонської філії з боку контролюючих органів місцевого та регіонального рівня на протязі звітного періоду.

Водночас треба відзначити такі загальні недоліки та висловити рекомендації, спрямовані на покращення роботи:

1. Оновити та привести у відповідність до діючих норм Положення та обліково-звітну документацію щодо основної діяльності Херсонської філії НУК.

2. З метою удосконалення управлінням освітнім процесом та дистанційної

форми навчання філії вважається за доцільне активізувати впровадження автоматизованої системи АСУ ВНЗ «Деканат» та насичення навчальної платформи MOODLE.

3. Потребує покращення використання новітніх освітніх технологій та інтерактивних методів навчання. В процесі створення дистанційних курсів рекомендується активніше застосовувати новітні технології навчання шляхом оновлення візуалізації звичної інформації через інфографіку, графічні елементи, відео, презентації, віртуальні тренажери тощо.

4. Незважаючи на те, що Херсонська філія має достатній потенціал для суттєвого поліпшення наукометричних показників у базах даних Scopus та Web of Science, частина науково-педагогічних працівників не мають публікацій в журналах, які індексуються у відповідних базах.

5. У цей час для виконання науково-дослідних робіт потрібно залучати позабюджетні кошти. Доцільним є укладання госпрозрахункових договорів та договорів про науково-технічне співробітництво зі стейкхолдерами та підприємствами Південного регіону.

6. Склад науково-педагогічних працівників потребує впровадження адміністративних заходів з метою залучення до навчального процесу молодих працівників, які мають науковий ступінь та вчені звання.

7. Міжнародна діяльність філії обмежена лише міжнародними стажуваннями науково-педагогічних працівників. Вважається за доцільне розширення географії міжнародних зв'язків, а також укладення двосторонніх і багатосторонніх договорів із закордонними науковими організаціями та закладами вищої освіти.

8. Матеріально-технічна база, що використовується в освітньому та науковому процесах, потребує оновлення та модернізації.

Голова комісії

С. О. Слободян

Члени комісії:

В. Н. Парсяк

А. А. Зубарев

З висновками комісії ознайомлений

директор Херсонської філії НУК

А. В. Ломоносов